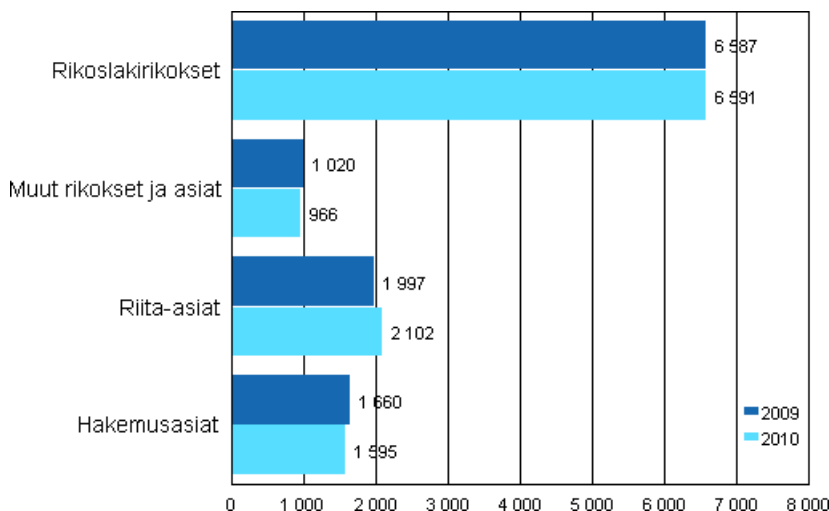

Hovioikeuksien ratkaisut 2010

Hovioikeuksissa ratkaistujen asioiden määrä edellisvuoden tasolla vuonna 2010

Hovioikeudet ratkaisivat 11 300 asiaa vuonna 2010, mikä on likimain yhtä paljon kuin vuotta aiemmin. Rikosoikeudellisia asioita oli 7 600 eli kaksi kolmannesta kaikista asioista. Siviiliasioita oli 3 700. Rikosasioista omaisuusrikoksia oli 25 prosenttia, henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia 22 prosenttia sekä liikenne rikoksia 21 prosenttia. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista luvuista.

Hovioikeuksissa ratkaistut asiat 2009 ja 2010

Hovioikeudet muuttivat käräjäoikeuden päätöksen perusteluja ja lopputulosta 28 prosentissa kaikista asioista. Rikosoikeudellisissa asioissa perusteluja ja lopputulosta muutettiin 30 prosentissa ja siviiliasioissa 23 prosentissa. Seulontaratkaisuja oli 1 043, mikä on 74 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pääkäsitelyssä ratkaistiin 3 786 asiaa, joista yli 73 prosenttia oli rikosasioita.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa hovioikeuksien ratkaisemissa asioissa oli 6,6 kuukautta. Rikosoikeudellisten asioiden käsittelyyn kului keskimäärin 6,3 kuukautta. Pisimpään, vuoden verran tai yli, käsittely kesti harvinaisemmissa omaisuusrikoksissa kuten törkeissä väärennöksissä, törkeissä veropetoksissa ja törkeissä kavalluksissa. Yleisimmät omaisuusrikokset, varkaudet ja törkeät varkaudet,

käsiteltiin keskimääräisessä ajassa. Lyhyimmällä käsittelyajalla selvittiin liikennerikoksissa, joihin kului keskimäärin hieman yli neljä kuukautta.

Siviiliasioden keskimääräinen käsittelyaika hovioikeuksissa oli 7,1 kuukautta. Riita-asioita käsiteltiin keskimäärin 9,1 kuukautta ja hakemusasioita keskimäärin 4,4 kuukautta. Riita-asioista pisimmän ajan veivät aineettoman oikeuden jutut. Hakemusasioista keskimääräistä pidempään käsiteltiin mm. asioita, jotka koskivat lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta tai näiden muuttamista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olleet asiat hovioikeuksissa 2002–2010.....	4
Liitetaulukko 2. Ratkaistut asiat hovioikeuksittain vuosina 2002–2010	4
Liitetaulukko 3. Hovioikeuksissa ratkaistujen asioiden käsittelyajat 2010.....	4
Laatuseloste: Hovioikeuksien ratkaisut.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olleet asiat hovioikeuksissa 2002–2010

Vuosi	Vuoden aikana saapuneet asiat	Ratkaistut asiat	Ratkaistujen asioiden käsittelyaika keskimäärin, kk	Vireillä vuoden lopussa
2002	13 087	12 413	8,2	9 224
2003	12 494	12 416	8,7	9 363
2004	12 573	14 067	8,1	7 875
2005	12 509	12 916	7,8	7 042
2006	11 705	12 293	7,6	6 357
2007	11 319	12 076	7,5	5 656
2008	11 359	11 547	6,9	5 387
2009	11 263	11 264	6,6	5 388
2010	10 933	11 254	6,6	5 045

Liitetaulukko 2. Ratkaistut asiat hovioikeuksittain vuosina 2002–2010

	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Yhteensä	11 254	11 264	11 547	12 076	12 293	12 916	14 067	12 416	12 413
Helsingin hovioikeus	3 200	3 180	3 516	4 000	3 816	4 280	4 717	3 793	3 812
Itä-Suomen hovioikeus	1 257	1 209	1 233	1 497	1 540	1 510	1 674	1 512	1 503
Turun hovioikeus	2 913	3 048	2 854	2 426	2 632	2 907	3 361	3 164	3 239
Vaasan hovioikeus	1 570	1 482	1 564	1 608	1 762	1 796	1 806	1 671	1 576
Kouvolan hovioikeus	1 171	1 179	1 279	1 344	1 389	1 406	1 466	1 401	1 403
Rovaniemen hovioikeus	1 143	1 166	1 101	1 201	1 154	1 017	1 043	875	880

Liitetaulukko 3. Hovioikeuksissa ratkaistujen asioiden käsittelyajat 2010

Asiat	Ratkaistut asiat	Käsittelyaika hovioikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika hovioikeudessa 2-5 kk	Käsittelyaika hovioikeudessa 6-11 kk	Käsittelyaika hovioikeudessa vähintään vuosi	Käsittelyaika hovioikeudessa keskimäärin, kk
Asiat yhteensä	11 254	2 192	3 641	3 891	1 530	6.6
Rikosoikeudelliset asiat	7 557	1 486	2 555	2 626	890	6.3
-rikoslakirikokset	6 591	1 038	2 227	2 476	850	6.8
Siviiliasiat	3 697	706	1 086	1 265	640	7.1
-riita-asiat	2 102	186	430	914	572	9.1
-hakemusasiat	1 534	488	634	345	67	4.4
-kantelut	61	32	22	6	1	2.8

Laatuseloste: Hovioikeuksien ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Hovioikeuksien ratkaisut -tilasto kuvaa loppuun käsiteltyjä siviili- ja rikosasioita ratkaisun ja asian laadun mukaan hovioikeuspiireittäin, vuoden aikana vireillä olleita asioita sekä asian ratkaisuun kulunutta aikaa. Siviiliasioissa tietoja on myös asian kokonaiskäsitteleyajasta, käräjäoikeuteen saapumisesta hovioikeuden ratkaisupäivään sekä rikosasioissa rikoksen tekoajasta hovioikeuden päätöspäivään, syyteharkintaan ja esitutkintaan keskimäärin kuluneesta ajasta. Rikosasioissa kokonaiskäsitteelyyn, syyteharkintaan ja esitutkintaan kuluneesta ajasta tiedot on saatu syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmään (Sakari) kirjatusta jutuista.

Yleisinä ylioikeuksina toimivat hovioikeudet käräjäoikeustason yläpuolella. Hovioikeuksia on kuusi: Turun, Vaasan, Itä-Suomen, Helsingin, Kouvolan ja Rovaniemen hovioikeudet. Käräjäoikeudet on jaettu vastaavasti kuuteen hovioikeuspiiriin. Hovioikeuksien tehtävänä on toimia yleisenä muutoksenhakuasteena käräjäoikeuden ratkaisuun. Muutoksenhakuasteina voidaan ryhmitellä varsinaisiin ja ylimääräisiin muutoksenhakuasteisiin. Varsinaisista muutoksenhakuasteista tärkein on valitus. Varsinaisiin muutoksenhakuasteisiin luetaan myös takaisinsaanti yksipuolista tuomiota vastaan, jolloin asia voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi ratkaisun tehneessä alioikeudessa. Ylimääräisiä muutoksenhakuasteita ovat kantelu tuomiovirheen perusteella, lainvoiman saaneen tuomion purkaminen ja menetetyt määräajan palauttaminen. Asianosaisen, joka tahtoo hakea muutosta käräjäoikeuden ratkaisuun, on ilmoitettava siihen tyytymättömyyttä viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona käräjäoikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin. Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää käräjäoikeuden ratkaisupäivästä lukien. Joissakin lainkäyttöasioissa hovioikeus toimii myös ensimmäisenä oikeusasteena. Rikosasioissa tällaisia asioita ovat valtiollisesti merkittävät, kuten maanpetos- ja valtiopetosrikokset sekä korkeita virkamiehiä koskevat asiat. Myös määrätty siviiliasiat hovioikeus käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena.

Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa säädetään oikeudenkäymiskaassa. Lokakuun 2003 alussa tulivat voimaan oikeudenkäymiskaaren muutokset, jotka koskevat käräjäoikeuden ratkaisusta hovioikeuteen tehtyjä valituksia. Käräjäoikeuden päätös käsitellään ensin ns. seulontamenettelyssä, jossa hovioikeus päättää, otetaanko valitus enempään tutkintaan vai hylätäänkö se heti. Valitusta ei oteta täydetutkintaan, jos kolme hovioikeuden jäsentä on yksimielisiä siitä, että asia on ratkaistu käräjäoikeudessa oikein. Seulontamenettelyä sovelletaan 1.10.2003 jälkeen annettuihin käräjäoikeuden ratkaisuihin, joihin on haettu muutosta.

Riita-asioiden uusi vapaamuotoinen sovittelumenettely otettiin yleisissä tuomioistuimissa käyttöön vuoden 2006 alussa. (Laki riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa 2005/663).

Vuodesta 2008 alkaen tilastoon on lisätty tieto pääkäsitteleyssä ratkaistuista asioista. Pääkäsitteley on suullinen oikeudenkäyntitilaisuus, joka on pääosin samanlainen kuin käräjäoikeudessaakin.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perustiedot on saatu oikeushallinnon ylläpitämästä hovioikeuksien asianhallintajärjestelmästä. Tilastokeskuksessa hovioikeuksien tiedostoon liitetään vastaava alioikeuden ratkaisu siviiliasioissa tuomioistuinten asianhallintajärjestelmästä (Tuomas) sekä rikosasioissa Sakari-järjestelmästä tietoja käsitteleyaikojen laskemista varten.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki hovioikeuksien vuoden aikana lopullisesti ratkaisemat siviili-, rikos- ja hakemusasiat. Tilaston perusaineistoa voidaan pitää hyvänä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat syksyn aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja hovioikeuksien ratkaisemista asioista on saatavissa veloittamatta Tilastokeskuksen verkkopalvelusta aihealueelta Oikeus, PX-Web StatFin -tietokantapalvelussa osoitteessa <http://pxweb2.stat.fi>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Hovioikeuksien ratkaisut -tilasto sisältää hovioikeuspiireittäin myös kärjäoikeustietoja. Vuoden 2010 alussa muuttuivat kärjäoikeuksien toimialueet eli tuomiopiirit. Tuolloin toimintansa aloitti 27 kärjäoikeutta aiemman 51 sijaan. Osa vanhoista kärjäoikeuksista säilyi ennallaan, mutta suurimmassa osassa sekä nimi että toimialue muuttuivat. Uudet kärjäoikeudet on lueteltu laissa kärjäoikeuslain muuttamisesta (1751/2009). Kärjäoikeusmuutoksesta johtuen hovioikeuksien PX-Web StatFin -tietokantojen aikasarjoja on uudistettu. Vuosien 2010 ja 2009 osalta tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2010 kärjäoikeusluokitusta. Vanhalla kärjäoikeusluokituksella on saatavissa PX-Web- tietokantatietoja vuosilta 2002-2009.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11. 2009 Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos (rikoslakirikoksia) ja alkoholirikkomus (Alkoholilaki). Muutoksen takia rikosnimikkeistöä uudistettiin niin, että ryhmä G Alkoholirikokset poistettiin ja edellä mainitut rikoslakirikokset siirrettiin ryhmään F Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset. Alkoholirikkomus on ryhmässä H Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset.

Vuoden 2009 alusta käytössä oleva uusi rikosten ryhmittely:

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Liikennerikokset

F Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset

H Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset

I Muut asiat

Uutta ryhmittelyä käytetään tilastovuosien 2009 ja 2010 PX-Web -tietokantataulukossa.

7. Yhtenäisyys

Tilastossa ovat kaikki hovioikeuksien lopulliset ratkaisut siviili- ja rikosasioissa. Vastaavanlaajuisia tilastoja ei julkaista muualla. Tilastossa käytetyt asialuokitukset löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin -tietokannasta. Siviiliasiaiden nimikkeistö ja kolminumeroinen rikosluokitus ovat suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi Tilastokeskuksen luokitustietokannassa.

Lisätietoja

Heli Hiltunen (09) 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute